

getoetst aan de Schrift en de „gangbare” niet? Dat was reeds een symptoom van traditionalisme. Er kwamen heilige huisjes in gevaar: de pluriformiteit, algemene genade, een bepaalde constructie van het genadeverbond, en de roep werd gehoord: we moeten ons om Kuyper scharen! Alsof dat mag in de kerk! Hoe scherp heeft Schilder daartegen geprofeetd jaar in, jaar uit en hoe ernstig heeft ook Holwerda hiertegen gesproken, o.a. in 1941 in de bidstond voor onze Hogeschool, toen hij Gods Woord bedlende over 1 Cor. 4:6-9. God beware ons, zo sprak hij, voor een theologie, die boven de Schrift uitgroeit. Want we weten allen, dat dit ons grote ongeluk zou zijn. De kerk, die buigt voor de Schrift en daarvoor alléén, kan om haars levens wil nooit een ander gezag erkennen. Ze waakt voor haar dogma, dat ze naar de Schrift belijdt, maar juist dáárom kan ze nooit canoniek verklaren de dogmatiek, zelfs niet van de grootste onder de broederen. Geen wetenschappelijk systeem kan treden in de plaats van de Schrift, omdat elk systeem daaraan onderworpen is. En zelfs wanneer een bepaald wetenschappelijk inzicht bijval vond en tot gangbare mening werd, zelfs dan kan de kerk daaraan niemand binden. Anders is de kerk geen kerk meer. Zo klonk toen de stem van het Woord.

Maar de kerkvorsten hebben niet willen horen en ge weet, hoe alles afgelopen is: consciënties geknecht door tirannieke synodes met bovenschriftuurlijke bindingen en vonnissen, die rechtskracht bezitten tot op de huidige dag. Maar ook zij hebben hun vonnis uit Christus' mond: blinde leidslieden van blinden.

Ik zeg dit alleen, om u te laten zien, hoe de kerk telkens weer tegen het Woord van Christus gezondigd heeft en het moet ons ontzaglijk benauwen. Hoe licht komt toch de kerk er toe om zichzelf en eigen ordonnantien meer macht en gezag toe te schrijven dan het Woord Gods. Dacht u, dat wij boven die dreiging uit waren? Maar hoe vaak laten ook wij ons leiden, beheersen door wat historisch gegroeid is? Natuurlijk, we zitten met duizend draden in de historie verweven. Daar heeft God ons in gezet, daarmee verbonden. Maar Hij beware ons er voor, dat we critiekloos zouden aanvaarden wat nu eenmaal historisch gegroeid is en dat we zouden weigeren de permanente toetsing van bepaalde situaties, constructies, samenwerkings-schema's aan de Schrift van onze enige Meester. Hoe heeft prof. Schilder ons dat weer laten zien! Niet, alsof hij nu voor ons 't eind van alle tegenspraak zou zijn, want ook dat zou de dood voor de kerk zijn. We zijn geen Schildergroep, en niet hij was onze generaal en meester en zijn sterven betekent — Goddank — dus ook niet de ontbinding van het kerkleger. Want wie zijn toch Paulus en Apollos, Schilder en Holwerda anders dan slaven Gods, die Hij heeft ingezet in Zijn strijd, aan Zijn front, opdat zij zelf met het hele kerkleger mee zouden optrekken onder de vaan van de Hogepriester onzer belijdenis, Christus?

Daarom horen we naar Hem, sprekend Zijn laatste tempelwoord: Eén is uw Leidsman. Sterven gaat Hij, opstaan straks, vergaderen op Pinkster Zijn kerk uit alle geslachten. Dus zien wij Hem hier bezig met en om Zijn kerk, die Hij gaat loswikkelen uit de wind-selen van het Oud Verbond, die Hij gaat vrijmaken tevens van de vaders en rabbi's en van de overlevering der ouden en die Hij over een paar maanden brengen zal tot de heerlijkheid van de N.T.-ische kerk der ware christgelovigen, ondanks Annas, Kajafas en Gamaliël. En dus komt nu de tijd, waarin de Christus doorbreken gaat, o neen, niet de wettige traditie, die naar de wil des Vaders is — want Hij is geen revolutionair en de Geest gaat op Pinkster heus geen revolutie bouwen beginnen; de boom van vader Abraham blijft staan, nieuwe takken worden hierop geënt — maar Hij gaat wel doorbreken 't valse traditionalisme van de rabbi's. Nu komt de tijd, dat de zoon dus moet gaan opstaan tegen zijn vader, de dochter tegen haar moeder, de leerling tegen zijn leermeester: het Woord moet de wereld in. Nu moet Saulus dus tot Gamaliël gaan zeggen: ik heb gezeten aan uw voeten, uw woorden opgegeten, u rabbi genoemd, maar u zult toch mijn leidsman niet meer kunnen zijn. Indien ik naar Mozes wil blijven luisteren en de quintessence van uw onderwijs wil blijven vasthouden, dan moet ik vandaag u in uw aangezicht weerstaan, en u zeggen in naam van de ene Vader en de ene Meester, dat uw leiding onschiftuurlijk is en een feitelijke verkrachting van Mozes' wet. Want de rabbi's zeggen: Abraham is onze vader, en zijn kinderen zijn hier, een muur is om ons heengetrokken en buiten zijn de barbaren. Maar Paulus moet Gamaliël gaan zeggen: die gij barbaren noemt, die heeft God tot kinderen van Abraham gerekend en de zegen van Abraham komt nu tot de heidenen in Christus Jezus, en in hem zullen alle geslachten van de aarde gezegend worden. Abraham is immers vader van de gelovigen en de Geest gaat brede, oecumenische wegen.

Dat ziet de Heiland op dat tempelplein reeds gebeuren. Ze gaan Hem verwerpen, de mond stoppen. Hij mag geen rabbi en meester worden, geen school krijgen, geen kerk; maar ze komt toch, en Hij zegt bij voorbaat reeds: laat u in de kerk geen leidsman noemen. Dat is 'n kwestie van zijn of niet-zijn voor de kerk.

Nu, we zullen toch Zijn bloedstorting niet ijdel maken. We zullen als kerk volkomen steriel worden, verstarren of uiteenspatten, als dit niet blijft gegrift in ons hart: Eén Meester!

Is Christus dan tegen de traditie? Neen, zij is goed, als ze maar bepaald is door het Woord van Christus, die steeds de Eerste is en blijft in het overgeven en doorgeven van het Woord, de schat der kerk, aan alle apostelen en profeten, die weer op hun beurt hebben gezegd tot de kerk: want ik heb van de Here Christus ontvangen, hetgeen ik u ook overgegeven heb. Dat alleen is 't Schriftgetrouwe, profetische doorgeven, de ware traditie. De traditie van het Woord. Zij is dan ook naar het Woord. Dit geldt ook van onze belijdenisgeschriften. Die zijn op de Schriften gegrond. Natuurlijk, het beroep van de belijdenis op de Schrift blijft open en moet open blijven, maar dan ook met gedegen argumentatie uit de Schriften zelf en niet met argumentjes, ontleend aan de praktijk. En als ik tegen deze belijdenis geen bezwaren kan inbrengen naar het Woord, ben ik eraan gebonden, overal, in naam van de ene Meester.

En nu moet alle overlevering van mensen zich vrijwillig laten beproeven in dit stuk: heeft zij zuiver doorgegeven wat eerst van Christus werd ontvangen? Is het naar het Woord van onze hoogste Profeet en Leraar? En als we naar Zijn Woord blijven vragen, samen, en bewaren het oude pand, ons eenmaal toebedruwd, dan zal dit Woord ons nooit afvoeren van de banen der zuivere traditie, maar het zal wel ons elke dag leren, hoe wij op die banen kunnen staan, staan in de vrijheid, waarmee Christus ons heeft vrijgemaakt. En dan zullen we ook geen ziels- of persoonscontact begeren met de „leiders”, die heengingen, maar we zullen via hen, die ons het Woord Gods gesproken hebben, begeren en bewaren het Woord- en leercontact met apostelen en profeten en zo met onze ene Meester.

Alleen zo zal onze Hogeschool haar weg zuiver houden. God heeft haar gezet op de weg der kerk van Pinkster naar Parousie en we zeggen het vandaag met dank in ons hart, dat ze van onschatbare betekenis is geweest voor het bewaren en doorgeven van het geloof, eenmaal de heiligen overgeleverd. En nu weten wij wel: als kerk en school in deze dienst van Woordtraditie trouw blijven, dan moeten we maar niet van een lauwerkrans dromen aan deze kant van de eindstreep, want de wereld (ook de Godsdienstige der 20e eeuw) is heus niet bereid ons te huldigen. We zijn immers een schouwspel reeds geworden, en zullen het worden al meer, voor wereld, engelen en mensen. Maar één is uw Meester. Dat is ook een belofte: Hij is en blijft dan ook Heer en Meester in Zijn kerk. De beroepsrabbi's heeft Hij in de ban gedaan. Toen moest Hij sterven. En Hij wilde sterven, want Vader zei ook, dat het moest. Maar Hij stond op en had een kerk gekocht. Toen ging Hij instrueren Zijn apostelen, voor wie Hij in de lijdensnacht gebeden had. En niet voor hen alléén, maar ook voor allen, die door hun woord in Hem geloven zouden. Bewaar ze in Uw Naam! En omdat dit gebed verhoord is, daarom zal er zijn een kerk, die het Woordcontact met de ene Meester be-

waart tot in eeuwigheid. En dan gaat het dus niet om contact met een „leider”. Ik denk aan Philippenzen 2.

De Philippenzen waren gehoorzaam, niet alleen toen Paulus bij hen was en zij rabbi konden zeggen, maar veel meer in zijn afwezigheid. Hier was niet beslissend de band aan die fijne Paulus, hier was geen persoonsverering, maar de band aan het Woord, die had getrokken, samengebonden, en tot trouw gesterkt, ook toen God Paulus had weggestuurd naar een ander stukje van Zijn wijde wereld. Het Woord was gebleven, de Leidsman van de overgeleverde belijdenis. Hij is de Enige, Die ook nu ons samenbindt.

En omdat Christus Meester is en blijft, daarom hebben wij Luther en Calvijn gekregen, en onze belijdenisgeschriften over de Schrift als de enige regel des geloofs en over Christus, de enige Meester. Daarom hebben wij art. 31 van de K.O. gekregen — niets vast en bondig dan wat naar de Schrift is. Daarom hebben wij de Cock en Kuyper gekregen, onze Hogeschool, professoren en studenten, die straks weer bekwaam zullen zijn om ook anderen te leren en zo wordt, onder de zorg van Christus, de fakkel van de Woordtraditie verder gedragen op de weg der kerk naar Christus' toekomst. Uit de hand van de ene Meester hebben wij ook Schilder gekregen, die het er weer bij ons ingehamerd heeft: niet onder alle omstandigheden trouw aan dit of dat gegeven instituut, maar trouw te allen tijde aan God in het institueren.

Daarom danken wij God voor de gave van de ene Meester, Die bewezen heeft en bewijzen zal, dat Hij is de Leidsman onzer zaligheid. Hij heeft telkens nog weer het zondig traditionalisme verbroken, en Zijn kerk doen terugkeren tot de ware traditie van apostelen en profeten. En Hij heeft dat gedaan door de dienst van mensen. Wat was er van ons terecht gekomen, als Christus ons zulke mannen niet de eeuwen door had gegeven? Daarom verootmoedigen wij ons voor de HERE en zeggen: niet ons, o HERE, maar Uw Naam geef ere! Want Hij zet ze in aan het front, de reformatoren, die zelf geen program van reformatie hebben kunnen opmaken, maar de Geest drijft hen, breekt hun mond open, en maakt hen tot leidslieden zo, dat zij zelf niet weten hoe. En zij zullen dan op aarde geen meester zich laten noemen, maar de hemel haalt hen toch als meesters in. En die hier op aarde aller dienaar was, die is ginds de meeste. En vele eersten zullen de laatsten zijn en vele laatsten de eersten.

Zo gaan wij dan aan de hand van onze Meester verder, ons des te meer houdend aan hetgeen wij gehoord hebben, opdat wij niet buiten de kerkstroom geraken. En wat wij gehoord hebben is het Woord des Vaders, gesproken door de ene Meester, ontvangen van Hem door de apostelen, en door hen aan ons gepredikt, door ons geloofd, bewaard, doorgegeven en verder gedragen straks tot de dag der heerlijkheid.

DE HYPOMENISCHE ROEPING DER KERK

Ds J. MEIJER.

Ge zult aanstonds vragen: waarom dat vreemde woord in de titel van uw toespraak? Waarom bezigt ge desnoods niet tien of twintig Nederlandse woorden, die we begrijpen, inplaats van één woord, waarvan ons de zinnen enennale ontgaat? Waarom zegt ge in een vreemde taal, wat zich in 't Nederlands toch heel goed zeggen laat?

Want als we spreken over de hypomenische taak der Kerk, hebben we op niets anders het oog dan op de roeping der Kerk om te volharden.

We zullen u zeggen, waarom we toch ditmaal aan dat vreemde woord de voorkeur geven.

In onze taal kan men het woord volharden zowel ten goede als ten kwade gebruiken. Volharden geeft immers alleen maar aan de houding van een mens, die besloten is te blijven staan waar hij staat of voort te gaan op de weg, die hij heeft ingeslagen. Volharden wil zeggen, dat de koers dezelfde blijft ondanks alle weerstand.

Maar..... die koers is niet altijd een goede. Men kan ook volharden in het boze tot het einde toe, waarvan Satan het klauwke en beruchte voorbeeld is.

Ook kan volharding een ander woord zijn voor „koppigheid”. Men weet zich overwonnen; ziet zich alle argumenten uit de hand geslagen, maar blijft toch met koppige starheid aan zijn standpunt vasthouden. Men wil niet zwichten voor argumenten.

Omdat we het nu over deze volharding niet willen hebben, hebben we dat vreemde woord gekozen, dat een eigen kleur heeft, en dat ons de volharding der Kerk van een zeer bijzondere kant laat zien.

Ge moet er nl. op letten, dat er in de Schrift nog meer woorden voorkomen voor „volharden”, welker inhoud ongetwijfeld in rekening gebracht moet worden, als we willen komen tot een dogmatische fixering van wat de Schrift leert over de „volharding der heiligen”.

Maar dat is nu ons doel niet.

We willen het speciaal hebben over die volharding, die in het Nieuwe Testament wordt weergegeven door het zelfstandig naamwoord hypomonè en door het werkwoord hypomenein. En deze woorden hebben een bepaalde klank en een bepaalde kleur.

In onze St. Vert. worden ze nu eens vertaald door volharding, dan weer door lijdzaamheid.

Die laatste vertaling kunnen we niet bewonderen. Ze verleidt er ons zo gemakkelijk toe, aan lijdelijkheid te denken, d.i. aan de houding van de zwakke, die wel volhardt onder de druk, die op zijn leven staat, maar..... omdat er nu eenmaal toch niets aan te doen is, omdat

je nu eenmaal moet dragen, wat je wordt opgelegd, omdat verzet toch niet baat.

Maar dat is een ongelooftshouding, die ons gevaarlijk dicht brengt in de buurt van hen, die beweren, dat boven ons leven hangt het dreigende zwaard van het noodlot, waaraan toch geen mens ontkomen kan.

Daarom zijn we blij, dat in de Nieuwe Vertaling, voor zover we konden nagaan, het woord „lijdzzaamheid” meestal is vervangen door volharding.

Maar dan moet ge goed letten op de speciale kleur, die dit woord, als vertaling van het Griekse hypomonè heeft.

Dit woord doet ons weten, dat er op het leven druk staat; dat er weerstanden te overwinnen zijn. Dat het drukt en rijpt en klemt.

Wie nu volhardt, die blijft onder die druk en last en hij blijft er gelovig onder, wetende, dat Vader hem dat op de schouders legt.

Hij werpt dus dat kruis niet weg — dat zou de weg van de minste weerstand zijn — maar hij blijft er onder, hij zet de tanden op elkaar; hij houdt vol; hij geeft het niet op; hij zet door.

Dat hypomenisch leven heeft dus met lijdelijkheid niets te maken.

Hier is geen zwakheid, maar kracht.

Geloofskracht.

Volhouden, doorzetten, zolang het God belieft de druk en de tegenstand te doen duren.

Het verwondert dan ook niet, dat de Schrift de volharding steeds in verband brengt met druk en verdrukking.

In Rom. 12:12 wekt de apostel de Kerk te Rome op, te volharden in de verdrukking.

Jakobus prijst in 1:12 zalig de man, die in verzoeking volhardt en belooft hem de kroon des levens.

In Op. 2:2, 3 en in 2:19 worden de kerken te Efeze en Thyatira geprezen om hun volharding en dan wordt in het tekstverband gewezen op de druk, waaraan die kerken bloot stonden.

En in de dagen van de Antichrist, als de druk ongekend zwaar zal worden, zal ook gezien worden, zegt de verhoogde Christus: de volharding der heiligen, die de geboden van God blijven bewaren (Op. 13:10; 14:12).

Die volharding onder zware druk en bij sterke weerstanden wordt nu in de Schrift de gelovigen als hun roeping op het hart gebonden.

En dat op meer dan één plaats.

het dus niet van Philippen-

et alleen toen zeggen, maar niet beslissend een persoons- l, die had ge- gesterkt, ook ar een ander rd was geble- belijdenis. Hij

, daarom heb- nze belijdenis- regel des ge- Daarom heb- niets vast en m hebben wij geschool, pro- bekwaam zul- word, onder Woordtraditie naar Christus' er hebben wij bij ons inge- gheden trouw rouw te allen

e van de ene zal, dat Hij t telkens nog , en Zijn kerk apostelen en de dienst van gekomen, als ven door had ons voor de ar Uw Naam ont, de refor- matie heb- ft hen, breekt ieden zo, dat lan op aarde hemel haalt p aarde aller vele eersten e eersten.

Meester ver- i wij gehoord oom geraken. l des Vaders, gen van Hem predikt, door derder gedra-

K

opgelegd, om-

ons gevaarlijk renen, dat bo- van het nood- n. 'ertaling, voor mheid" meest-

speciale kleur, se hypomone

et leven druk zijn. Dat het

ak en last en ader hem dat

t zou de weg blijft er onder, hij geeft het

elijkheid niets

elieft de druk

chrift de vol- c en verdruk-

te Rome op,

in verzoeking is.

rien te Efeze en dan wordt waaraan die

le druk onge- rden, zegt de ligen, die de

: 10; 14: 12). sterke weer- igen als hun

Paulus wekt zijn zoon Timotheus op, naar die volharding te jagen, d.i. er naar te staan met inspanning van alle krachten (1 Tim. 6:11).

In Titus 2:2 wekt hij speciaal de oude mannen op (die wel eens menen, die strijd aan de jongere garde te kunnen overlaten), te volharden.

En in Hebr. 12:1 worden de Hebreërs, die aan het afzakken en inzinken waren en op het punt stonden het kruis, dat ze te dragen hadden, af te werpen, opgewekt, toch met volharding de wedloop te lopen, die vóór ons ligt.

Hier hebt ge vlak voor u de hypomenische roeping der Kerk.

En niet enkel de Kerk uit Paulus' dagen, maar de Kerk van alle eeuwen staat onder de klem van de hypomenische roeping.

Ook de Kerk van vandaag.

Aan weerstanden heeft het de Kerk nimmer ontbroken, ook vandaag niet.

Met name de Geref. Kerken en speciaal de broeders en zusters op eenzame posten — vaak maar een paar mensen — weten daar van mee te praten.

Dat valt niet mee, als uw plaatsgenoten, vaak mensen, met wie ge aan één Avondmaalstafel zit, u nauwelijks de burgerlijke groot waardig keuren; u overal uitwerpen en uitstemmen, als „niet-meer-gangbare-munt“, uw winkel voorbijlopen, u het brood uit de mond stoten. Zie, dat is heel zwaar.

En dan komt het er op aan!

Dan blijft de Here zeggen: volhardt; verlaat de ingeslagen weg niet; zet de tanden op elkaar; zet door in Mijn kracht, waardoor ge alles vermoogt!

Volhardt in het blijven bewaren van Mijn Woord!

En als we dan horen, hoe de Satan, die grote vernietiger en verstoorder van het werk Gods, dat Zijn kerk is — in verschillende kerken wiggen drijft tussen broeders en zusters, die gezamenlijk „neen“ gezegd hebben tegen een oppermachtige synode en „ja“ tegen de Here in het ene uur der gemeenschappelijke gehoorzaamheid — dan kan ons, nietige, kleine mensen, de schrik om het hart slaan.

Dan kunnen we kleinmoedig en wankelmoedig vragen: Here, wat moet er toch van Uw Kerken worden, die Ge uit het diensthuis hebt uitgeleid?

Maar de Here antwoordt in Zijn Woord: volhardt.

Geeft het niet op. Zet de tanden op elkaar. Houdt vol.

En er is nog wel meer, dat de Kerk van Jezus Christus vandaag bedreigt en drukt.

We spreken over de hypomenische roeping der Kerk. Maar vandaag heeft men overal de mond vol over haar oecumenische roeping.

En zeker, die heeft de Kerk.

De Kerk van Jezus Christus is wereld-kerk en ze moet er voor waken, nimmer secte te worden.

Maar het oecumenisch streven, dat vandaag in de lucht zit, is een streven naar een valse eenheid, die niet naar het Woord is. Naar een eenheid op staatkundig en maatschappelijk en ook kerkelijk gebied, waarbij men muren, door de Here opgetrokken, wil neerhalen. Waarbij men van de in het Paradijs gestelde antithese niets meer wil weten. Waarbij men rechts en links wil samenbundelen. Om also de weg te banen voor het antichristelijk eenheidsdijkt!

In zulk een wereld, die dit alles als gloed-nieuw op de markt brengt — al is het zo oud als de zondeval — leeft nu de Kerk.

Maar de Here blijft zeggen, bij alle gevaar, dat de Kerk bedreigt; versta, mijn Kerk, uw hypomenische roeping.

Volhardt, zet door, de tanden op elkaar.

Blijft voortgaan in het oude spoor, blijft volgen de oude koers. Niet omdat het nieuwe van vandaag nieuw is, maar omdat het met Mijn Woord zich niet verdraagt.

Volhardt, Mijn Kerk.

Dat houdt ook in: beproef de geesten of ze uit God zijn!

Want de druk, die op 's Heren kerk wordt uitgeoefend, komt ook van andere kant.

En die kant is, zo mogelijk, nog gevaarlijker.

Vandaag vergadert in Rotterdam een „synode“. Op haar tafel liggen weer verschillende revisievoorstellen; verzoeken, om aan alle aangedaan onrecht kortweg een einde te maken; en om de gedane leeruitspraken van de tafel te nemen.

Hoe die „synode“ hierop reageren zal?

We weten het niet.

En aan voorspellingen willen we ons niet wagen.

Maar waar we op willen wijzen is dit: dat hier voor onze Kerken zo grote gevaren dreigen.

Met name voor de wankelmoedigen in haar, die niet zo stevig in hun schoenen staan; bij wie de vreugde over de vrijmaking aan het tanen is en die dromen van vereniging.

Een vorige „synode“ zoog leden uit onze Kerken weg (gelukkig niet zoveel als vermoed werd).

En deze leden hebben volledig gecapituleerd voor de synodocratie.

Ze hebben in de gehoorzaamheidsdaad der vrijmaking niet volhard.

En nu is het gevaar zo groot, dat er onder onze broeders en zusters zijn, die zich, als er van de overzijde toenaderingspogingen komen, laten inspinnen en op het aleeptouw nemen.

Ze zeggen het nu al: als de toestand van 1942 maar weer is teruggekeerd, d.w.z. als de leerbesluiten zijn teruggenomen en de schorsingen en afzettingen nietig verklaard — dan zijn wij tevreden.

Maar moogt ge dan tevreden zijn?

Wanneer ge nl. voldoen wilt aan uw hypomenische roeping?

Zijt u dan zeker, dat voor het „nieuwe“ kerkrecht het oude weer in de plaats getreden is?

Zijt u dan zeker, dat alleen het Woord en de drie formulieren van Enigheid geldigheid hebben in de Kerken? Zijt u tevreden, als van de kansels openlijk mag worden

verkondigd, wat naar onze vaste overtuiging in de Schrift nergens gevonden wordt en in onze belijdenisgeschriften met geen woord geleerd wordt?

Daarvan zullen we toch eerst zekerheid moeten hebben.

Er zal moeten komen volledige terugkeer tot het Woord des Heren, zal er van vereniging sprake kunnen zijn.

De Here heeft ons, toen het er op aankwam, gehoorzaam gemaakt aan Zijn Woord.

Maar hoort nu, wat Hij vandaag tot u zegt: Volhardt, de tanden op elkaar.

Zwaar, zegt ge?

Zwaar, waar er zulke diepe kloven gekomen zijn in gezinnen en families?

Zwaar is het!

Maar de Here eist het!

Ziet, o kerk, uw hypomenische roeping, vandaag!

Vandaag, juist vandaag.

Nu de Here twee mannen van groot formaat aan Zijn strijdende Kerk-onder-de-wolken heeft onttrokken,

O, wat waren we verbijsterd, die eerste dagen, en nog! Wat voelden we ons eenzaam en verlaten!

En hoe lag en ligt er nog steeds het gevaar voor de Kerk, om juist hierom de moed te verliezen; er moedeloos bij te gaan neersitten, zeggende: zulke mannen krijgen we nooit weer!

Maar de Here zegt ook nu: volhardt, Mijn Kerk.

Zie uw hypomenische roeping!

En wat belooft de Here aan Zijn Kerk, speciaal wat haar hypomenische roeping betreft?

Hoorst het Woord.

In Rom. 12:5 spreekt de apostel over de God der volharding en der vertroosting.

Dat betekent: God, die volharding eist van Zijn Kerk, geeft haar ook. Hij doet Zijn Kerk, die haar treden blijft zetten in Zijn sporen, ook volharden.

In Col. 1:11 zegt de apostel het zó, dat de gelovigen door de Here bekrachtigd worden tot alle volharding en geduld.

Tot alle volharding.

Hoe zwaar de druk ook moge worden.

Welke weerstanden er ook zijn.

TWEE DELEN VAN ZIJN GEEST

Dr. L. DOEKES.

„Twee delen van zijn geest“: die woorden kennen wij uit 2 Koningen 2:9. Daar spreekt de Heilige Geest over de afsluiting van het levenswerk van Elia, en over het optreden van Elia als zijn gezalfde opvolger in de profetische dienst des HEREN. In die geschiedenis van afscheid en voortgang klinkt een sterke roep van de Geest om de komst van de Zaligmaker, Die méér is dan Elia, omdat Hij door Zijn dood en bloedstorting ons de levendmakende Geest verworven heeft; omdat Hij het is, die deze Geest nu ook met kracht doet voortwerken in 't midden van Zijn kerk.

Dat dit ook alles te maken heeft met de opleiding tot de dienst des Woords spreekt voor ons wel vanzelf. Hoe zal die opleiding voortgang vinden en haar doel bereiken, wanneer zij niet door de Heilige Geest wordt beheerst en vernieuwd, van geslacht tot geslacht? Daaraan heeft de HERE ons weer smartelijk herinnerd, door het plotseling wegnemen van twee hoogleraren; twee, die wij dankbaar konden noemen mannen van goede getuigenis, begaafd met de Geest. Hun plaats is leeg, hun taak is af. Maar het ambt, dat zij bekleedden, roept om voortgaande bediening. Wie garandeert, dat die voortgang ook voortgang zal zijn, en geen teruggang? In welke geest zal straks het onderwijs gegeven worden, dat voor de kerk toch van vitaal belang is?

Laten wij zien, wat de Geest ons zegt in 2 Koningen 2. Daar lezen we, dat de HERE Zijn knecht Elia voorbereidt op het snel naderende einde van zijn leven en van zijn ambtelijk werk. Daarmee komt ineens heel sterk deze vraag op Elia aan: wat is het resultaat van al mijn arbeid?

Die vraag is juist voor hem van zo grote betekenis! Meer dan iemand anders is hij in zijn tijd de drager van de Heilige Geest en het vlammeende Woord des HEREN. Bij een profeet van zijn formaat is toch zeker een geweldig resultaat te verwachten? Maar wie daarop heeft gerekend, komt tijdens Elia's leven bedrogen uit. Zelfs is Elia eenmaal wanhopig het land uitgegaan, de woestijn in; en daar heeft hij mismoedig gezegd: Het is genoeg; neem nu, Here, mijn ziel — ik heb zeer geijverd voor de HERE, en nu ben ik alleen overgebleven! Zijn vurige ijver tot reformatie was schijnbaar doodgelopen in een grote mislukking.

En nu, enkele jaren later? Nu is er wel iets te zien van resultaat op zijn levenswerk. Hij staat onder zijn volk niet meer alleen in de strijd. Onder zijn leiding heeft de Here een geslacht van jongere profeten gekweekt, die straks het Woord hebben uit te dragen onder het volk. Er zijn profetenscholen gesticht in verschillende plaatsen (die scholen mogen wij gerust vergelijken met de tegenwoordige opleiding tot de dienst des Woords).

Nu lezen we in 2 Kon. 2, dat Elia in het besef van het naderend einde een laatste reis maakt, met Elia, om nog eenmaal deze scholen te bezoeken. Wat moet er toen veel in hem zijn omgegaan! Maar niet alleen in hem: ook in de studenten. Blijkbaar heeft de Geest ook aan hen iets geopenbaard over de aanstaande wegneming van Elia; want in elke plaats, waar hij voor

De Here bekwaamt Zijn Kerk tot haar hypomenische taak, waartoe Hij haar roept.

Zo is de God der Kerk.

Hij laat Zijn volk nimmer ledig.

Hij geeft hun, als ze maar in Zijn spoor gaan — wat ze van moment tot moment nodig hebben — ook: volharding.

Trouwens: ook de verdrukking is van de Here.

En de verdrukking én de volharding is van Hem!

Ja, de Schrift zegt op meerdere plaatsen, dat de verdrukking volharding werkt (b.v. Rom. 5 en Jak. 1).

De Here wil juist de druk gebruiken, om Zijn volk, neen, niet te verharden, maar te harden in de strijd.

Om van hen te maken stoere strijders, die het niet opgeven, niet van hun post wegllopen, maar te vaster blijven staan, naarmate de druk groter wordt.

De Schrift zegt dan ook, dat de volharding weer „bevinding“ = beproefdheid werkt.

Zo wordt de kracht van het geloof openbaar.

Zo komt aan het licht, welke krachten de Here in het geloof gelegd heeft en wat in het geloof kan worden gepresteerd.

Zo heeft Hij het aan Zijn Kerk verkondigd en doen verkondigen.

Wie volharden zal tot het einde; die zal zalig worden (Matth. 10:22).

In 2 Tim. 2:12 schrijft Paulus: indien we volharden, zullen we ook met Hem als koningen heersen.

Terwijl hij in Rom. 2:7 als genadeloos op de volharding noemt het eeuwige leven.

Zo bindt de Here u uw hypomenische taak op het hart. Hij zegt: in de wereld zult ge verdrukking hebben.

Wie volhardt, heeft het hier niet gemakkelijk.

Maar hem wacht het eeuwige leven.

Ja, nu geniet hij reeds de beginnelen daarvan.

Want hypomenisch leven, dat is: nu al de beginnelen der eeuwige vreugde smaken (van de vreugde van het altijd bij God en de Zijnen zijn en blijven).

Dat is: de kracht van het geloof zien.

Dat is: van dag tot dag leven uit de genade Gods, die Zijn Kerk bewaart voor de openbaring der zaligheid (1 Petr. 1:4).

het laatst een bezoek brengt, nemen ze Elia apart om hem te vragen: weet ge wel, dat de Here vandaag uw meester van boven u wegnemen zal? En..... ook Elia blijkt het al te weten. Hij zegt tenminste: „Ik weet het ook wel; zwijg maar still!“

Zo spant de Here alle aandacht op het geweldige, wat Hij nu gaat doen in de openbaringshistorie. Elia zal opvaren naar de hemel, in een ogenblik, — als O.T.-ische voorschaduw van de hemelvaart van Jezus Christus als Hoofd van Zijn kerk. Maar in dat onzaglijke vooruitzicht verliest Elia niet de gedachte aan de stand van Gods koninkrijk hier op aarde. En daarop concentreert de Heilige Geest ook onze gedachten in dit hoofdstuk. Elia vaart straks op — maar wat zal er dan terechtkomen van zijn werk, van Gods kerk?

Die vraag is voor Elia nog klemmender geweest dan voor ons onder het N. Testament. Want was zijn leven niet één grote strijd ter voorbereiding van de komst des Heren, om de Here te bereiden een toegestuurde volk? Meer dan iemand anders in zijn tijd heeft hij door de Geest iets gezien van het geweldige werk des Heren voor de eer van Zijn Naam op aarde. Elia heeft al zijn krachten ingezet voor de overwinning van Gods heerschappij..... En nu roept de Here hem ineens uit dit leven weg! Mag hij dan niet de Messiaanse heerlijkheid van het koninkrijk Gods zien aanbreken? Hij is toch meer dan wie ook de heraut van dat koninkrijk geweest! En nu neemt de Here hem weg terwijl er nog nauwelijks iets is te zien van resultaat op zijn werk! Waar blijft de vervulling van Gods heilsbeloften?

Die gedachte heeft Elia blijkbaar sterk aangegrepen. Want daaruit laat zich althans verklaren, dat hij tot driemaal toe een poging doet om Elia kwijt te raken (dat wordt ons afzonderlijk gezegd in 2 Kon. 2). Er zijn daarvoor allerlei verklaringen gegeven. Zo is gezegd, dat Elia alleen maar deed alsof hij Elia wilde kwijtraken, en dat hij daarmee zijn trouw en afhankelijkheid op de proef wilde stellen. Een ander meent, dat Elia altijd verlangd heeft naar de eenzaamheid, en dat hij nu vooral in de laatste uren van zijn leven liefst maar alleen wilde zijn. Zelfs heeft iemand de gedachte uitgesproken, dat Elia bang was voor afgoderij op de plek van zijn hemelvaart, en dat hij daarom niemand als getuige van die opvaart naast zich wilde hebben. Maar evenals anderen (b.v. Dr. v. d. Born) geloof ik, dat de verklaring gezocht moet worden in Elia's gedachten over zijn ambt. Het valt hem zwaar, te geloven, dat zijn taak moet worden overgenomen door een ander; dat er nog méér gebeuren moet dan hij al gedaan heeft om te komen tot de volheid van Gods koninkrijk.

Daarom tracht hij zich nog op de laatste dag van zijn leven van Elia te ontdoen — Elia, die de Here hem toch al op Horeb als zijn opvolger had aangewezen. Gehoorzaam heeft Elia die opdracht uitgevoerd; hij heeft de boerenzoon Elia als zijn helper en dienaar aanvaard. Maar toch krijgen we niet de indruk, dat Elia actief werd ingeschakeld in het ambtelijk werk van zijn meester. Ook later nog, in het volgende